

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jána Drgonca a zo sudcov JUDr. Júliusa Černáka a JUDr. Anny Danielčákovej na neverejnom zasadnutí 30. marca 1999 prerokoval návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky na vyslovenie nesúlady všeobecne záväzného nariadenia mesta Trenčín č. 2/1996 z 25. apríla 1996 o chove zvierat s Ústavou Slovenskej republiky, so zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, so zákonom Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a takto

r o z h o d o l :

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Trenčín č. 2/1996 z 25. apríla 1996 o chove zvierat *n i e* je v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 druhá veta, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a čl. 71 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, s § 123 a 135 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, s § 4 ods. 1 a 3 písm. g), m) a § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a s § 29 ods. 1 a § 37 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol doručený 26. januára 1999 návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“) na začatie konania o súlade všeobecne záväzného nariadenia mesta Trenčín č. 2/1996 z 25. apríla 1996 o chove zvierat s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), so zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a so zákonom č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

Generálny prokurátor navrhol, aby ústavný súd v konaní podľa čl. 125 písm. c) ústavy a § 37 až 41 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z. (ďalej len „zákon o konaní pred ústavným súdom“) vyslovil, že všeobecne záväzné nariadenie mesta Trenčín č. 2/1996 o chove zvierat (ďalej len „nariadenie“) nie je v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 druhou vetou, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 67 prvou vetou, čl. 68 a čl. 71 ods. 2 prvou vetou Ústavy Slovenskej republiky, s § 123 a 135 Občianskeho zákonníka, s § 4 ods. 1, 3 písm. g), m) a § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení ani s § 29 a 37 zákona o ochrane zvierat.

Navrhovateľ uviedol, že nariadenie rieši problematiku chovu, manipulácie a odchytu zvierat na území mesta Trenčín, pričom upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osôb tak, že im stanovuje konkrétne zákazy, povinnosti a podmienky chovu a držby zvierat s osobitným dôrazom na chov spoločenských zvierat.

Podľa navrhovateľa mesto Trenčín prijalo nariadenie na zabezpečenie úloh, ktoré pre neho vyplývajú z výkonu samosprávnej funkcie podľa § 4 ods. 3 písm. g), m) zákona o obecnom zriadení a § 6 tohto zákona.

Podľa navrhovateľa je všetka činnosť subjektov územnej samosprávy viazaná platným právnym poriadkom a mesto je aj v normotvornej činnosti povinné rešpektovať Ústavu SR, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy vrátane vlastných všeobecne záväzných predpisov. Zo zákona o obecnom zriadení vyplýva, že mesto má právne postavenie obce.

Obec má právo prijímať nariadenia buď na plnenie úloh územnej samosprávy, alebo v prípade, že to ustanovuje zákon, ako aj v prípade plnenia úloh prenesenej štátnej správy (§ 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení).

V ďalšej časti návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov citoval generálny prokurátor ustanovenia ústavy a označených zákonov, s ktorými sa všeobecne záväzné nariadenie mesta Trenčín dostalo do nesúlady. Medzi ne zaradil aj čl. 67 prvá veta ústavy. Ústavný súd už viackrát vyslovil, že namietané porušenie musí byť v súvislosti s tým, čo sa návrhom namieta. Článok 67 upravuje vzťah orgánov územnej samosprávy a štátu. Jeho účelom je zabezpečiť nezávislosť územnej samosprávy od štátu, teda v rozsahu danom prvou vetou: Vo veciach územnej samosprávy rozhoduje obec samostatne; povinnosti a obmedzenia jej možno ukladať len zákonom. V návrhu namietnuté porušenie čl. 67 nie je v príčinnej súvislosti s okolnosťami prípadu, preto túto námietku ústavný súd odmietol.

Podľa navrhovateľa: „Normotvorná právomoc obcí je zakotvená v čl. 68 ústavy. Táto právomoc však nie je neohraničená. Medze normotvornej právomoci sú zakotvené v článku 152 ods. 4 ústavy, v zmysle ktorého i uplatňovanie všeobecne záväzných nariadení obcí musí byť v súlade s ústavou. V prípade napadnutého nariadenia z tejto právnej úpravy vyplýva nutnosť súladu práv a povinností fyzických osôb a právnických osôb zakotvených v napadnutom nariadení s právami

a povinnosťami tých istých subjektov práva zakotvenými v právnych predpisoch vyššej právnej sily, najmä v zákonoch a v ústave.

Takýto súlad v prípade napadnutého nariadenia nikdy neexistoval. Keďže toto nariadenie od okamihu nadobudnutia účinnosti stanovovalo subjektom práva rôzne príkazy a zákazy (najmä v súvislosti s chovom tzv. spoločenských plemien zvierat) bez toho, aby tieto príkazy a zákazy boli najprv zakotvené v zákone alebo dokonca priamo v ústave, dostalo sa napadnuté nariadenie v celom svojom rozsahu do nesúladu s článkami 2 ods. 3, 12 ods. 1 veta druhá, 13 ods. 2 a 3 a 20 ods. 1, pričom rozhodujúcim momentom je práve neprimeraný zásah do vlastníckych práv občanov, ktorých ochrana je zakotvená v článku 20 ods. 1 ústavy.“

„Právo vlastníť majetok je jedným zo základných práv a slobôd občanov. Takéto právo ústava obci obmedziť nedovoľuje.

Ak orgán územnej samosprávy všeobecne záväzným nariadením ustanoví podmienky obmedzujúce základné práva a slobody, nekoná iba nad rámec úpravy podľa čl. 68 ústavy, ale zároveň uplatní svoju normotvornú právomoc spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy, lebo svojím všeobecne záväzným nariadením upraví otázky, ktoré ústava dovoľuje regulovať jedine zákonom. K odňatiu základného práva alebo slobody v rozsahu obmedzenia ustanoveného vo všeobecne záväznom nariadení orgánu územnej samosprávy v takom prípade dôjde aj v nesúlade s čl. 12 ods. 1 druhá veta ústavy. Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín napadnutým nariadením obmedzilo základné ľudské právo zaručené podľa čl. 20 ods. 1 ústavy spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 13 ods. 2 ústavy. Obec uplatní svoju normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy len vtedy, keď vydá také všeobecne záväzné nariadenie, ktoré nie je v súlade s každým relevantným ustanovením ústavy. Preto Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín prijatím nariadenia konalo v nesúlade s čl. 68 ústavy. V nadväznosti na to nie je nariadenie v súlade s čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 druhou vetou a s čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy.“

V ďalšej časti návrhu generálny prokurátor namietnutý nesúlad nariadenia s Občianskym zákonníkom, čl. 20 ods. 1, čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy odôvodnil právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v rozhodnutiach PL. ÚS 43/95, II. ÚS 94/95 a II. ÚS 19/97.

Ústavný súd návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 1999 predbežne prerokoval bez prítomnosti navrhovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o konaní pred ústavným súdom a uznesením návrh v časti prijal na konanie a v časti odmietol.

Ústavný súd listom z 8. februára 1999 vyzval primátora mesta Trenčín, aby sa ako druhý účastník konania vyjadril k návrhu generálneho prokurátora. Mesto Trenčín predložilo svoje stanovisko 24. februára 1999 pod zn. Práv. 2833/1999. Uvádza sa v ňom: «Mestské zastupiteľstvo v Trenčíne schválilo svojím uznesením č. 32 z 25. 4. 1996 všeobecne záväzné nariadenie o chove zvierat (ďalej len „nariadenie“). Týmto nariadením v tom čase mestské zastupiteľstvo v spolupráci so všetkými kompetentnými zložkami štátnej správy reagovalo na schválený zákon o ochrane zvierat č. 115/1995 Z. z. Vzhľadom na vtedajšie potreby praxe sa javilo vydanie nariadenia pre územie mesta Trenčín ako účinný prostriedok na úpravu základných podmienok chovu a držania zvierat na území mesta, práv a povinností chovateľov zvierat vo vzťahu k životnému prostrediu a k občanom, teda, aby bezohľadným a neprimeraným chovom zvierat v meste, rodinných i bytových domoch nedochádzalo k zneužívaniu práv jednotlivca, k obmedzeniu práva iného na zdravé, kludné, čisté a bezpečné životné prostredie.

I keď uvedený zákon priamo nespĺnomočňoval obce a mestá vydať vlastné nariadenie o chove zvierat a výrazne v tom čase absentovali vykonávacie predpisy k tomuto zákonu, zo strany občanov, orgánov štátnej správy a poslancov mestského zastupiteľstva sa vystupňoval tlak riešiť problematiku chovu zvierat vydaním predmetného nariadenia.

Z obsahu publikovaných Nálezov Ústavného súdu SR č. 140/1997 Z. z. a 293/1997 Z. z. k nariadeniam hlavného mesta SR č. 2/1996 a Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 4/1993 v znení nariadenia 1/1997 vyplynulo, že v tejto oblasti aj mesto Trenčín prekročilo svoju normotvornú právomoc, tak ako väčšina miest a obcí na území Slovenskej republiky. Tu je potrebné konštatovať, že v prípade dôslednej legislatívnej úpravy zo strany štátu, dôsledného uplatňovania prijatých právnych predpisov zo strany štátnej správy neboli by obce a mestá nútené prijímať vlastné nariadenia k riešeniu problematiky chovu zvierat na svojom území.

Na základe uvedeného konštatujeme, že i mesto Trenčín vydalo nariadenie nad rámec svojej kompetencie.»

Primátor mesta Trenčín navrhol ústavnému súdu, aby upustil od ústneho pojednávania vo veci, nakoľko od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Listom č. VI Gc 3192/98-63 z 18. marca 1999 oznámil generálny prokurátor na výzvu súdu, že netrvá na ústnom pojednávaní. Senát ústavného súdu preto vec prerokoval a rozhodol na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 1999.

II.

Predmetom konania pred ústavným súdom sa stalo, či mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín prijatím všeobecne záväzného nariadenia č. 2/1996 obmedzilo základné ľudské práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky a či prijatie takéhoto všeobecne záväzného nariadenia patrí do právomoci orgánov územnej samosprávy ustanovenej v štvrtej hlave ústavy.

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti vyslovil niekoľko právnych názorov slúžiacich na vymedzenie účelu a rozsahu práva na súkromie ako základného ľudského práva zaručeného ústavou a medzinárodnými dohovormi, ktoré spĺňajú podmienky čl. 11 ústavy. Ústavný súd okrem iného uviedol:

„Účelom ústavou priznaného práva na súkromie je nielen poskytnúť ochranu práv priznaných podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale zároveň aj zabrániť štátnym orgánom i orgánom územnej samosprávy, aby zasahovali do správania jednotlivca nad nevyhnutnú mieru a príliš neprimerane riadili jeho súkromný život“ (II. ÚS 94/95).

V ďalšom zo svojich právnych názorov ústavný súd vyslovil:

„Ústava vo viacerých ustanoveniach dotvára jednotnú úpravu práva na súkromný život, ktorého podstatou je možnosť jednotlivca v určitej sfére spoločenských vzťahov žiť podľa svojich predstáv bez zbytočných obmedzení, príkazov a zákazov ustanovených orgánom verejnej moci“ (II. ÚS 19/97).

Vo vzťahu k predmetu konania, ktorým je zasahovanie do súkromia chovateľov zvierat, ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uviedol:

„Ústavná ochrana súkromia sa podľa čl. 16 ods. 1 spája s nedotknuteľnosťou osoby. Predmetom takto vytvorenej ochrany je súkromie späté s telesnou integritou a materiálnymi hodnotami súkromnej povahy“ (II. ÚS 19/97). „Materiálne hodnoty súkromnej povahy nemožno stotožniť s majetkom fyzických osôb. Určovanie počtu zvierat, ktoré chovateľ môže chovať, je zásahom do sféry jeho súkromného života. Ochrana práv iných, ktorá je dôvodom verejného záujmu opodstatňujúcim taký zásah do súkromia, nie je v príčinnej súvislosti s počtom zvierat, ktoré chovateľ vlastní. Ochrana práv iných možno zabezpečiť úpravou spôsobu, ako sa chovateľ stará o svoje zvieratá. Podmienkou uloženia takých obmedzení je, aby boli v súlade s ústavou“ (II. ÚS 59/97).

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Ústava čl. 19 ods. 2 nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zasahovaním. Zaručuje ochranu len pred takým zasahovaním, ktoré je neoprávnené. V súlade s účelom práva na súkromie orgány verejnej moci, fyzické aj právnické osoby môžu zasahovať do súkromného a rodinného života iných vtedy, ak ich zasahovanie možno hodnotiť ako oprávnené. Zasahovanie do práva na

súkromie v rozsahu zaručenom ústavou sa môže uskutočniť, iba ak je v súlade s čl. 2 ods. 2, čl. 13, čl. 152 ods. 4, ako aj so všetkými ďalšími ustanoveniami ústavy, ktoré sú právne významné pri uplatňovaní práva na súkromie.

Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/1996 bod 1 písm. b) v čl. 4 určilo: „chov psov a mačiek je obmedzený na max. počet 1 ks.“ Chov drobných zvierat v Zóne II podľa toho istého ustanovenia je obmedzený „na max. počet 12 ks.“ Ďalšie obmedzenie práva na súkromie predstavuje čl. 4 bod 2, podľa ktorého: „Je zakázané chovať viac ako 2 zvieratá rovnakého druhu v domoch s viacerými bytmi spravovanými bytovou organizáciou, resp. iným správcom obytných budov, ako aj v bytoch v osobnom vlastníctve.“ Toto obmedzenie práva na súkromie naruša rovnosť ľudí v právach podľa čl. 12 ods. 1 ústavy, pretože ak obyvateľ jedného bytu chová 2 zvieratá rovnakého druhu alebo ak obyvatelia dvoch bytov chovajú po jednom zvierati rovnakého druhu, obyvatelia všetkých ostatných bytov sú pozbavení možnosti uplatniť svoje právo na súkromie chovaním zvieratá rovnakého druhu vo svojom byte.

V rozpore s účelom práva na súkromie sa čl. 6 bod 10 chovateľovi psa určila povinnosť nosiť so sebou doklad o úhrade poplatku za psa, pričom uložením tejto povinnosti mestské zastupiteľstvo v Trenčíne nerešpektovalo ani čl. 13 ods. 1 ústavy: „Povinnosti možno ukladať len na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.“

Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín citovanými ustanoveniami všeobecne záväzného nariadenia obmedzilo právo na súkromie obyvateľov mesta. Podmienkou ústavnosti takéhoto obmedzenia práva na súkromie je jeho určenie v súlade so všetkými normami ústavy, ktoré sú právne významné pri uplatňovaní práva na súkromie. V okolnostiach prípadu ide predovšetkým o tie ústavné normy, ktoré vymedzujú právomoc orgánov územnej samosprávy.

K ústavným garanciam základných práv a slobôd v Slovenskej republike nepatrí iba podmienka obmedziteľnosti základného práva alebo slobody v súlade s čl. 13

ods. 4 ústavy. Ďalšiu podmienku ustanovuje čl. 13 ods. 2 ústavy: „Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.“ Ústava v tejto norme identifikuje subjekt a formu prameňa práva obmedzujúceho základné právo alebo slobodu. Ústava nepriznáva orgánom územnej samosprávy právomoc prijať zákon. Orgány územnej samosprávy majú normotvornú právomoc priznanú v čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 68 ústavy: "Vo veciach územnej samosprávy môže obec vydávať všeobecne záväzné nariadenia."

Podľa čl. 71 ods. 2 prvá veta ústavy: "Pri výkone štátnej správy obec môže vydávať na základe zákona v rámci svojej územnej pôsobnosti všeobecne záväzné nariadenia, ak je na to splnomocnená zákonom."

Normotvornú právomoc obce neupravuje čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy nezávisle od ostatných ustanovení ústavy. Rozsah normotvornej právomoci obce je vymedzený a obmedzený predovšetkým čl. 64 ods. 2 a čl. 65 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 64 ods. 2 ústavy: "Obec je samostatný územný a správny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt."

Podľa čl. 65 ods. 1 ústavy: "Obec je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami."

Pri uplatňovaní normotvornej právomoci podľa čl. 68 aj podľa čl. 71 ods. 2 prvá veta ústavy obec môže prijímať len všeobecne záväzné nariadenia, ktoré sú v súlade so všetkými súvisiacimi ustanoveniami ústavy.

Slovenská republika je podľa čl. 1 ústavy zvrchovaný, demokratický a právny štát. Pri uplatnení čl. 1 ústavy sa Slovenská republika nevzdáva časti svojej

zvrchovanosti v prospech obcí. Obec podľa čl. 65 ods. 1 ústavy je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Týmto svojimi právami sa obec neodlišuje od iných typov právnických osôb. Pri výkone štátnej správy obec môže vydávať všeobecne záväzné nariadenia, ak je na to splnomocnená zákonom. Ani touto podmiennečne priznanou právomocou sa obec zásadne neodlišuje od všetkých ostatných právnických osôb, pretože aj iné právnické osoby môžu mať delegovanú normotvornú právomoc. Právnická osoba obec má privilegované postavenie len vo veciach územnej samosprávy.

Normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy môže obec uplatniť kedykoľvek, bez splnomocnenia v zákone. Normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy nemôže obec uplatňovať v neobmedzenej miere na úpravu všetkých spoločenských vzťahov existujúcich v územnom obvode orgánu územnej samosprávy. Normotvorná pôsobnosť podľa čl. 68 ústavy sa orgánu územnej samosprávy udeľuje len na úpravu vecí územnej samosprávy podľa čl. 65 ods. 1 ústavy, ako aj podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení, pričom aj na uplatnenie tohto ustanovenia sa vzťahuje čl. 152 ods. 4 ústavy: "Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou." To znamená, že ústava nepriznáva obciam normotvornú právomoc v celom rozsahu vnútorných vecí, ktoré spravujú podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení.

Obce pri správe všetkých svojich vnútorných vecí zabezpečujú uplatňovanie zákonov a podzákonných predpisov vydaných štátnymi orgánmi. Normotvornú právomoc môžu uplatňovať len v tej časti správy svojich vnútorných vecí, ktorou realizujú územnú samosprávu podľa čl. 65 ústavy. Nad rámec čl. 65 ústavy môžu upraviť všeobecne záväzným nariadením aj ďalšie vzťahy, ak im zákonodarca udelí výslovné splnomocnenie na normotvornú činnosť.

Pri uplatnení normotvornej právomoci orgán územnej samosprávy môže ukladať povinnosti, ale nie spôsobom obmedzujúcim základné práva a slobody nad

rámec zákona. Obec teda ani v rámci svojej normotvornej právomoci nemôže obmedziť základné práva a slobody nad rámec zákonov. V rámci zákona nemôže upraviť vzťahy, ktoré nepatria do normotvornej právomoci orgánu územnej samosprávy vymedzenej ústavou.

Národná rada Slovenskej republiky na obce nepreniesla úlohy štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Orgány územnej samosprávy dokonca ani nezaradila medzi orgány s úlohami pri ochrane zvierat. Podľa § 29 ods. 1 zákona o ochrane zvierat takými orgánmi sú: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Štátna veterinárna správa a okresné veterinárne správy.

Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín nevydalo všeobecne záväzné nariadenie č. 2/1996 na plnenie úloh štátnej správy. Vydalo ho podľa čl. 68 ústavy nad rámec normotvornej právomoci, ktorá sa obci priznáva. Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín nariadením nad rámec zákona obmedzilo právo na súkromie zaručené ústavou. Nariadenie vydalo na základe právomoci, ktorú si samo udelilo nad rámec normotvornej právomoci priznanej obciam podľa čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy. Tým porušilo aj § 4 ods. 1 a 3 písm. g), m) a § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Zároveň porušilo aj § 29 a § 37 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

Navrhovateľ ďalej namietol nesúlads nariadenia s čl. 20 ods. 1 ústavy. Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín v čl. 10 bod 5 všeobecne záväzného nariadenia č. 2/1996 ustanovilo: „Po uplynutí 21 dní od prijatia do záchytnej stanice zvierat sa zviera stáva majetkom prevádzkovateľa.“ Tento zásah do vlastníckeho práva má povahu núteného obmedzenia vlastníckeho práva, ktoré sa v súlade s ústavou môže uskutočniť, jedine ak sa splnia podmienky čl. 20 ods. 4 ústavy. Obmedzenie podľa čl. 10 bod 5 všeobecne záväzného nariadenia č. 2/1996 nie je ustanovené na základe zákona ani sa nepredpokladá jeho uskutočnenie za primeranú náhradu.

Obec všeobecne záväzným nariadením nemôže obmedziť právo zaručené čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože obec je právnickou osobou, ktorej ústava nedovoľuje obmedziť základné práva a slobody.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka: „Vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.“ Povinnosť, ktorú napr. v čl. 3 nariadenia obec uložila chovateľom zvierat, možno z § 123 Občianskeho zákonníka odvodiť len nadmerne extenzívnym výkladom, pričom z čl. 68 ústavy nemožno odvodiť normotvornú právomoc obce pre vykonanie tohto ustanovenia Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník ani iný zákon neudeľujú orgánom územnej samosprávy právomoc, aby takú úpravu vydali podľa čl. 71 ods. 2 ústavy. Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín nariadením nad rámec zákona obmedzilo aj právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 ústavy.

Ak orgán územnej samosprávy všeobecne záväzným nariadením ustanoví podmienky obmedzujúce základné práva a slobody, nekoná iba nad rámec úpravy podľa čl. 68 ústavy, ale zároveň uplatní svoju normotvornú právomoc spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy, lebo svojím všeobecne záväzným nariadením upraví otázky, ktoré ústava dovoľuje regulovať jedine zákonom. K odňatiu základného práva alebo slobody v rozsahu obmedzenia ustanoveného vo všeobecne záväznom nariadení orgánu územnej samosprávy v takomto prípade dôjde aj v nesúlade s čl. 12 ods. 1 druhá veta ústavy. Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín opatrením označeným v návrhu obmedzilo základné ľudské právo zaručené podľa čl. 20 ods. 1 ústavy spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 13 ods. 2 ústavy.

Obec uplatní svoju normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy len vtedy, keď vydá také všeobecne záväzné nariadenie, ktoré je v súlade s každým relevantným ustanovením ústavy. Preto mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín prijatím nariadenia konalo v nesúlade s čl. 68 ústavy. V nadväznosti na to nie je nariadenie v súlade s čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 druhá veta a s čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy.

Vydaním nariadenia sa obmedzilo vlastníctvo občana k hospodárskym a spoločenským zvieratám nad rámec zákona v jeho právach držať a nakladať so svojím zvieratom. Preto nariadenie nie je v súlade ani s § 123 Občianskeho zákonníka.

Podľa čl. 132 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ak ústavný súd rozhodne o nesúlade všeobecne záväzného nariadenia orgánu územnej samosprávy s ústavou a zákonmi, stráca všeobecne záväzné nariadenie účinnosť a platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

Podľa čl. 132 ods. 2 ústavy: „Rozhodnutia ústavného súdu vydané podľa odseku 1 sa vyhlasujú spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov.“

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 1999

JUDr. Ján D r g o n e c
predseda senátu